

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Навчально-науковий інститут філології та журналістики

Кафедра східної філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

Валерій БОРТНЯК

2022 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання за освітнім ступенем «Магістр» на основі освітнього ступеня
«Бакалавр», «Магістр» та ОКР «Спеціаліст»

освітня програма «Мова і література іврит, англійська мова та переклад»
спеціальність 035 «Філологія»
галузь знань 03 Гуманітарні науки

УХВАЛЕНО:

на засіданні кафедри східної філології
Протокол № 6 від «28» січня 2022 р.

Зав. кафедри Т Таміла СЕІТЯГ'ЯЄВА

«Спеціаліст», освітня програма «Мова і література іврит, англійська мова та переклад», спеціальність 035 «Філологія», галузь знань «03 Гуманітарні науки». К.: ТНУ імені В.І. Вернадського, 2022. 15 с.

Укладачі:

Яковлева Ольга Михайлівна - старший викладач кафедри східної філології

Цолін Дмитро Васильович, др. філол. наук. доцент кафедри східної філології

Рецензенти:

О. О. Хамрай – д.філол.наук, доцент, ст.наук. співробітник, зав. відділу Близького та Середнього Сходу Інституту сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України

О. В. Бессараб – к.філол.наук, проректор Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

Розглянуто та ухвалено на засіданні Ради якості освіти Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, протокол № 15 від 06.05.2022р. наказ № 47-од від 06.05.2022р.

Узгоджено кафедрою 05.05.2022 р.

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої Ради Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, протокол №__ від «__»_____2022

ЗМІСТ

I. Загальні положення	4
II. Організаційно-методичні рекомендації.....	6
III. Перелік питань з окремих дисциплін для підготовки до вступних випробувань.....	9
IV. Інтернет-ресурси і література з підготовки до вступних випробувань.....	13

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму вступного випробування з мови іврит та літератури розроблена з урахуванням чинних програм з мови іврит для 1–4 курсів та полягає у виявленні ступеня опанування фахівцем – бакалавром фундаментальних дисциплін філологічного циклу необхідних для виконання магістерської програми з обраної спеціальності 035 «Філологія» (спеціалізація: 035.06 «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова - іврит») (освітня програма «Мова і література іврит, англійська мова та переклад»).

Вступне випробування проводиться у тестовій формі, має комплексний, синтетичний характер та базується на відповідних навчальних програмах освітнього ступеня «бакалавр», призначених для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за обраним напрямом підготовки 035 «Філологія» (спеціалізація: 035.06 «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова іврит») (освітня програма «Мова і література іврит, англійська мова та переклад»).

Абітурієнти Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, допущені до складання вступного іспиту, мають показати високий рівень засвоєних знань загальноосвітньої підготовки з мови іврит та літератури. Оцінювання рівня підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з мови іврит з метою конкурсного відбору для навчання в ТНУ імені В. І. Вернадського проводиться у формі тестового контролю та усного повідомлення на запропоновану тему.

У відповідності до методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України програма вступного випробування з мови та літератури іврит складається з таких розділів:

МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА ІВРИТ

– «Мова іврит» («Вступ до спеціальної філології», «Теоретична граматики мови іврит» «Теоретична фонетика мови іврит», «Лексикологія мови іврит»,

«Лінгвокраїнознавство країн першої східної мови», «Практика перекладу мови іврит»);

– «Єврейська література» («Література прадавнього Ізраїля. ТаНаХ», «Література доби Другого Храму та Пізньої Античності», «Єврейська література доби Середньовіччя (VI – XVIII ст.)», «Сучасна література країн першої східної мови»»)

– « Власне висловлювання».

II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

На виконання вступного випробування відведено 120 хвилин. Фахове вступне випробування проходить у два етапи:

- *Письмовий* – випробування з мови і літератури іврит проводиться у формі тестів із закритою відповіддю.

До кожного завдання пропонується 3-5 варіантів відповіді, з яких лише один варіант правильний. Завдання вважається виконаним правильно, якщо учасник вибрав і позначив правильний варіант відповіді у бланку відповідей.

Завдання вважається виконаним неправильно, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них є правильний; в) відповідь не позначено взагалі.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді – 20 завдань оцінюються в 4 тестові бали за кожне, 30 завдань оцінюються в 3 тестові бали за кожне (50 тестових завдань) – максимальна кількість балів 170.

- *Усний* – співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету. Абітурієнту пропонується зробити усне повідомлення на запропоновану тему. При перевірці та оцінюванні цього завдання до уваги беруться:

- відповідність темі висловлювання;
- логічна послідовність;
- лексико-граматична насиченість;
- мовна коректність;
- обсяг висловлювання.

Це завдання спрямоване на перевірку: сформованості рівня мовленнєвої діяльності, лексико-граматичних навичок, ступенів засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів людини, формування мовних та мовленнєвих умінь, де важливим є вміння користуватися іноземною мовою як в усному, так і в писемному спілкуванні.

Розповідаючи про окремі факти та події свого життя, висловлюючи власні міркування і почуття, абітурієнт повинен використовувати формули мовленнєвого етикету, прийняті в ізраїльському суспільстві, автентичні засоби вираження. Від

вступників очікують уміння правильно і відповідно до ситуації використовувати певні лексичні одиниці (частини мови), включаючи ряд фразеологічних зворотів, розмовних фраз та ідіоматичних виразів; відповідних граматичних форм (часові форми дієслова, допоміжні дієслова, та дієслова-зв'язки, іменники, прикметники тощо).

Усне повідомлення на задану тему - максимально в 30 балів.

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади. Абітурієнт вільно володіє усною, розмовною та писемною мовою, сприймає її на слух. Використовує лексико-граматичні конструкції, що виходять за межі навчальної програми. Вміє вести дискусію, діалог, обстоювати власну точку зору, використовувати отримані знання у нестандартних ситуаціях. Демонструє високу культуру спілкування.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять. Абітурієнт добре володіє навичками усної, розмовної та писемної мови, сприймає та відтворює її але з деякими неточностями. Вміє вести діалог у поданих стандартних ситуаціях. Використовує лексико-граматичні конструкції тільки у межах початкової програми.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. Абітурієнт володіє основними навичками усної, розмовної та писемної мови на середньому рівні, сприймає її на слух, але припускається деяких помилок у її відтворенні. Використовує основні лексико-граматичні конструкції, але з певними

неточностями. Вміє вести діалог із використанням стандартних фраз та сталих виразів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті. Абітурієнт здатний виконати завдання за прикладом, володіє лише елементарними вміннями використання лексики та граматики. Зазнає труднощів в усній, писемній та розмовній мові, погано сприймає її на слух. Не вміє самотійно побудувати діалог.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті. Абітурієнт не здатний самотійно виконувати завдання з усної, писемної та розмовної мови, припускається суттєвих помилок, які не здатен виправити без допомоги викладача. Використовує елементарну лексику та граматику з помилками.

- Фахові іспити (ІУС, творчі конкурси, ІУС з іноземної мови) можуть відбуватися з використанням дистанційних технологій навчання відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 392 від 27 квітня 2022 року, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України від 03.05.2022 р. за № 487/37823 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400 та Правил прийому до ТНУ у 2022 р.
- Вступні випробування проводяться виключно українською мовою.

III. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ОКРЕМИХ ДИСЦИПЛІН ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА ІВРИТ

Вступ до спеціальної філології

1. Афразійські та семітські мови. Мова іврит в порівняльно-історичному висвітленні.
2. Ханаанська група північно-західних семітських мов. Походження терміну «іврит». Роль івриту в організації корпусу біблійних текстів.
3. Письмова спадщина івритомовної культури. Перші епіграфічні пам'ятники гебрайської мови. Формування та розвиток біблійної гебрайської мови.
4. Соціолінгвістичний вимір побутування івриту. Мовна ситуація у сучасному Ізраїлі.
5. Пам'ятники івритомовної літератури: біблійні тексти, стародавня й середньовічна поезія; їх вивчення. Гебрайська мова Мішни й Талмуду, середньовічних рабиністичних текстів. Засоби масової інформації та комунікації в сучасну епоху.

Теоретична фонетика мови іврит

1. Звуковий склад мови іврит. Основні проблеми теоретичної фонетики. Звуки мовлення у функціональному аспекті. Фонетичні процеси в мові.
2. Інтонаційне оформлення мовлення. Варіанти сучасної вимови. Фонологічні та функціональні аспекти інтонації.

Лексикологія мови іврит

1. Теоретичні проблеми визначення івритського слова як лексичної одиниці. Проблема розрізнення слова й морфеми. Класи слів в івриті. Варіативність слова.
2. Формування лексичного складу сучасного іврита.
3. Шляхи формування лексичного фонду. Способи словотворення.

Практика перекладу мови іврит

1. Становлення теорії перекладу. Етапи перекладацького процесу. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад буквальний, адекватний та вільний. Проблема одиниці перекладу. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі. Структура і лексико-семантична зумовленість перетворень при перекладі. Втрати і компенсації змісту при перекладі.
2. Основні поняття теорії перекладу та деякі відомі проблеми перекладу двосторонніх текстів (художніх, громадсько-політичних та наукових за фахом). Перекладацька термінологія.

Лінгвокраїнознавство країн першої східної мови

Територіальні варіанти мови. Національні та регіональні варіанти мови.

1. Країни, мова яких вивчається: географічний, історичний, соціальний і культурний аспекти.

Історія літератури першої східної мови (іврит)

1. Література прадавнього Ізраїля. ТаНаХ. Поезія прадавнього Ізраїлю. Походження й склад Старого завіту (ТаНаХу). Історіографія в Старого завіту (ТаНаХу). Девтерономічна історія. Профетичні й дидактичні біблійні тексти.
 2. Література доби Другого Храму та Пізньої Античності. Загальна характеристика й склад літератури епохи Другого Храму. Апокрифи й псевдоепіграфи, література Кумрану, література діаспори. Мідрашистська й талмудична традиції. Мішна, Галаха, Агада. Гемара. Мішнаїтська література. Вавилонський і Єрусалимський Талмуд
 3. Єврейська література доби Середньовіччя (VI – XVIII ст.). Поезія й художня проза на івриті в Середні віки.
- 4.«Сучасна література країн першої східної мови»

ТЕМИ ДЛЯ УСНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ:

1. הבגדים עושים את האדם. איך בוחרים בגדים ואיפה קונים אותם? מה מקומם של בגדים בחיי בן אדם מודרני? אופנה וסגנון אישי. מנהגי לבוש במסורת היהודית ובחיי יומיום של ישראל המודרנית ושל אוקראינה.
2. לימודים יעילים. האם בן אדם יכול לשפר את יכולת הלמידה שלו או זה רק עניין של כישירוניתו? מה אתה צריך כדי להצליח בלימודים?

3. מחשבים וטכנולוגיות בעולם המודרני. איך משפיעה התפשטות הטכנולוגיות על חיי בני אדם? יתרונותיו וחסרונותיו של השימוש במחשבים ובסמארטפונים.
4. סודות ההצלחה בחיים. מי יכול להיחשב כאדם מצליח? מהם הקריטריונים להצלחה: כסף, קריירה, יחסים חברתיים, אושר אישי או משהו אחר? ספרו על אדם שלדעתכם השיג הצלחה בחיים.
5. עיר גדולה או כפר קטן: איפה כדאי לגור? מה היתרונות והחסרונות של החיים במטרופולין ולמה כל-כך הרבה אנשים מעדיפים לגור בערים גדולות? מה גורם לאנשים להתיישב במקומות קטנים?
6. אוקראינה ותיירותית. אם תצטרכו לבנות תוכנית טיול לתיירים מישראל, אילו אתרים תבחרו ועל אילו מקומות תמליצו? מהם האתרים החשובים והיפים באוקראינה? אילו דברים חשובים כדאי לספר לתיירים מחוץ לארץ? באילו ערים כדאי לבקר? איזה אוכל כדאי לטעום?
7. לימודים באוניברסיטה: כן או לא? חשיבותה של האוניברסיטה בעולם המודרני. שיטת הלימוד באוניברסיטה ותכונותיה בהשוואה לבית הספר. איך משפיעים לימודים באוניברסיטה על חיי האדם, האופי שלו וסיכויי הצלחה בחיים. מהם מסלולי קריירה אחרים ומה יתרונותיהם.
8. מה הם כוחות על-טבעיים? האם אתה מאמין שיש אנשים בעלי יכולות על-טבעיות? למה הרבה אנשים מאמינים בכוחות כאלה?
9. מגפות והעולם המודרני. מה גורם למחלות מדבקות? מהי מגפה? איך אפשר להתגבר על המכה הזאת ומה אפשר לעשות כדי לא להידבק בנגיף? מגפת הקורונה והשפעתה על חיי בני אדם.
10. אינטליגנציה אצל בעלי חיים. איזה סוג של חוכמה יש לבעלי החיים? ומה החוכמה שלהם מאפשרת להם לעשות? מחקרי אינטליגנציה: למה הם חשובים?
11. אומנות ואומנים. השפעתה של אומנות על חיינו. מיהו אומן? האם כל אחד יכול לפתח יצירתיות ולהיות אומן או רק מעטים מסוגלים לעשות זאת? אומנות מודרנית ואומנות קלאסית. המקום של יצירה ואומנות בחיים שלך?
12. אהבה וזוגיות. מהם הגורמים המשפיעים על רמת האושר של בני אדם ומהי אהבה? אומרים שבתקופה האחרונה זוגיות הולכת ונעלמת. האם לדעתך זה נכון? מה הסיבות לכך? מה מושך אנשים לבנות משפחות והאם זה רלוונטי בעולם של היום?

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВИПРОБУВАННЯ*

1. שלומית חייט, שרה ישראלי, הילה קובלינר. עברית מן ההתחלה, חלק א. – אקדמון, ירושלים. – 2001.
2. אסתר סימונס. מפה לשם. חוברת העשרה לספר עברית מן ההתחלה א. – אקדמון, ירושלים. – 2016.
3. שלומית חייט, שרה ישראלי, הילה קובלינר. עברית מן ההתחלה, חלק ב. – אקדמון, ירושלים. – 2001.
4. נועה וינברג, אסתר סימונס. מפה לשם ב'. חוברת העשרה לספר עברית מן ההתחלה חלק ב'. – אקדמון, ירושלים. – 2019.
5. רנה רפאלי, מאירה רום. ללמוד עברית ברמה ג'. – אקדמון, ירושלים. – 2008.
6. פועל יוצא (מהדורה חדשה). הפועל לרמת הביניים. גוני טישלר. ירושלים, 2011.

7. גוני טישלר, דליה רוט-גביזון. קריאת ביניים. עברית לרמת הביניים הבנת הנקרא ותחביר. – ירושלים, 2016
8. מזל כהן. אגדה של שפה. עברית לרמת הביניים. אקדמון, ירושלים. – 1992
9. "בין השורות", צוקי שי, גלי הומינר, אקדמון, ירושלים, 2011.
10. עברית בדל"ת אמות, תיה אומלינסקי יונה ווייס, ירושלים, 2006.
11. פועל יוצא (מהדורה חדשה). הפועל לרמת הביניים. גוני טישלר. ירושלים, 2011

1. פועל יוצא (מהדורה חדשה). הפועל לרמת הביניים. גוני טישלר. ירושלים, 2011
2. דורון מגן אמנון ברוק. רב פעלים. ספר ללימוד הפועל ברמת המתקדמים. ירושלים, 2017
3. תמר וייל חוה פרסטיי. הפועל ללומדי עברית. נטיות ותרגילים. ירושלים, 1996
4. רבקה בליבוים. תחביר + תחביר פונקציונאלי למורים לעברית ולתלמידים מתקדמים. ירושלים, 1995

1. Айхенвальд А.Ю. Современный иврит. – М. Наука, 1990.
2. Марьянчик Е.Б., Членов М.А. Нормативный иврит (справочник). Том 1. Морфология современного иврита. – Санкт-Петербург. Академия исследования культуры, 2020.
3. Подольский Б. «Практическая грамматика языка иврит», 1985 р.
4. Соломоник А. «Практическая грамматика иврита», 1983 р.

Виноградов В.С. Введение в переводоведение: общие и лексические вопросы. - М: ИОСО РАО, 2001.-223 с.

2. Іван Ціхоцький Оксана Левчук. Лексикологія сучасної української літературної мови: Навчально методичний посібник для студентів I курсу філологічного факультету . – Львів, 2014. – 258 с.

3. Комиссаров В.Н. Теория перевода: Лингвистические аспекты. — М.: Высш.шк.,1990.— 253с.

* Значна частина поданих видань, наявна в Інтернеті у вільному доступі.